

Ny forskning i musikterapi

Januar 2019 - august 2019

Hanne Mette Ochsner Ridder, professor ved Musikterapiuddannelsen
og Forskerprogrammet i Musikterapi, Aalborg Universitet.
Kontakt: hanne@hum.aau.dk

Specialeafhandlinger i musikterapi

Den 5-årige musikterapiuddannelse afsluttes med et kandidatspeciale hvor den studerende undersøger et selvvalgt tema, typisk baseret på empiri fra et 4 måneder langt praktikforløb på uddannelsens 9. semester. Specialerne skrives som en monografi, men som noget nyt kan de nu også skrives som artikelbaserede tekster hvor den studerende formulerer specialets kerner i et artikelmanuskript, som derefter uddybes og sættes i en større sammenhæng i en såkaldt "kappe". Der gælder de samme krav til monografier og artikelbaserede specialer med hensyn til sidetal og indhold, dog lægges selve artiklen ikke ud på universitets database, så det efter afholdt eksamen er muligt at indsende den til publicering. Følgende specialer blev skrevet og forsvaret ved en mundtlig eksamen i løbet af foråret 2019 med de to førstnævnte som artikelbaserede¹.

Daniel Skak Mazhari-Jensen: *The Sound of Exercise: A Randomized Controlled Pilot Study Investigating Music Listening as an Intervention in Group-based Cardiorespiratory Exercise for Inpatient Stroke Survivors*

Emil Grønbæk Palmquist Eriksen: *Musiklytning og Søvn i Rehabilitering af Voksne med Erhvervet Hjerneskade: Et Pilotstudie*

Kitti Ettrup Vestergaard Pedersen: *Nonspecifikke relationelle kompetencer*

Laura Stenbæksgaard: *Kroppen og Stemmen: Aktiv Musikterapi i Behandlingen af Mani - et single casestudie*

Louise Bonne Krogh: *"Det var en god sang... hvad hedder den?" – Anvendelsen af en improvisatorisk komponeret sang til orientering i livsverden og arousalregulering hos en klient i neurorehabiliteringen – En interpretivistisk eksplorativ caseundersøgelse*

¹ Kandidatspecialer er tilgængelige fra AAUs hjemmeside på webadressen www.projekter.aau.dk eller på musikterapiuddannelsens hjemmeside under modulbeskrivelser for 10. semester: www.musikterapi.aau.dk/musikterapiuddannelsen/modulbeskrivelser/10semester/

Mette Korsgaard: *Den musikterapeutiske relation. Et kvalitativt casestudie der undersøger musikterapeutens oplevelse af den musikterapeutiske relation i musikterapi-forløb med børn med omsorgssvigt*

Sonia Suero Mangas: *Music therapy in children with cancer*

Årets danske kandidater.
Fra venstre mod højre: Emil
Grønbæk Palmquist Eriksen,
Laura Stenbæksgaard, Louise
Bonne Krogh, Daniel Skak
Mazhari-Jensen, Kittie Ettrup
Vestergaard Pedersen og
Mette Korsgaard.

Årets spanske kandidat:
Sonia Suero Mangas

Nyt fra Forskerprogrammet i musikterapi

På forårets ph.d.-kursus deltog studerende fra Danmark, Grækenland, Spanien, Sverige og USA. Undervisning blev varetaget af teamet fra Aalborg, og herudover holdt professor **Helen Odell-Miller** fra Anglia Ruskin Universitet i Cambridge gæsteforelæsning om forskning i musikterapi og demens. Desuden talte kolleger fra andre forskergrupper på AAU (**David Meredith**, **Brian Bemman** og **Jacob Gorm Davidsen**) om både videoanalyse og applikationer til musikanalyse. **Britta Vinkler Frederiksen**, som i en årrække har arbejdet som musikterapeut i retspsykiatrien, forsvarede sin ph.d.-afhandling ved et offentligt forsvar. I et eksplorativt case-studie undersøgte Frederiksen hvordan dynamikker i interaktionen mellem musikterapeut og retspsykiatriske patienter med skizofreni kan bidrage til udvikling af terapeutisk alliance. Gennem omfattende analyser af 4 musikterapiforløb med retspsykiatriske patienter med skizofreni udviklede Frederiksen en model bestående af syv kontinua. I hvert kontinuum beskrives de dynamiske interaktionsprocesser som former opbygningen af alliance. Kontinua-modellen kan støtte både musikterapeuter og psykoterapeuter, der arbejder i retspsykiatriske sammenhænge, med at skabe overblik over interaktionelle aspekter.

Britta Vinkler Frederiksen: *The development of the therapeutic alliance in music therapy with forensic psychiatric patients with schizophrenia – an exploratory case study research design*. Ph.d.-serien for Det Humanistiske Fakultet, Aalborg Universitet. Tilgængelig fra www.mt-phd.aau.dk/phd-theses

Effekt-undersøgelser

I en særlig type musikterapi, Guided Imagery and Music (GIM), lytter klienten til udvalgt musik og beskriver de billeder, følelser eller tanker som spontant opstår. Dette foregår i en let ændret bevidsthedstilstand mens klienten ligger ned, ofte med lukkede øjne. Musikken spiller en afgørende rolle, men spørgsmålet er hvordan klient og terapeut interagerer med hinanden undervejs, og hvordan klientens oplevelser bearbejdes intra- og interpsykisk. I det første EEG-scannings-studie af både klient og terapeut i en autentisk musikterapisession sammenholdt et forskerhold, heraf to forskere fra AAU, EEG-data samt detaljerede audiovisuelle og kvalitative data. De kvalitative data omfattede bl.a. identifikation af øjeblikke af særlig terapeutisk betydning. Med studiet kunne forskerne påvise at der i disse særlige øjeblikke blev arbejdet med negative følelser og angst, som efterfølgende ledte til et skift i følelsestilstand. Som eksempel opstod i et af disse øjeblikke en følelse af håb samtidig med at der sås en stigning i frontal alfa-asymmetri, hvilket peger på øget positiv følelsesbearbejdning. På denne måde kan musikterapi udforskes vha. adskillige centrale markører for følelser, målt under EEG-scanning.

Fachner, J. C., Maidhof, C., Grocke, D., Pedersen, I. N., Trondalen, G., Tucek, G., & Bonde, L. O. (2019). "Telling me not to worry..." Hyperscanning and Neural Dynamics of Emotion Processing During Guided Imagery and Music. *Frontiers in psychology*, 10, 1561. doi: 10.3389/fpsyg.2019.01561

Fokal epilepsi” er den hyppigste form for epilepsi. Epilepsi udløses af forstyrret elektrisk aktivitet i hjernen, og for de sværeste tilfælde starter de epileptiske anfald allerede i den helt tidlige barndom. Epilepsi kan også være en følge af fx hjerneblødning i en høj alder. Følggevirkningerne af hyppige og/eller svære epileptiske anfald kan være problemer med hukommelse, sprog, bevægelse og syn samt svækkede eksekutivfunktioner. Eksekutivfunktioner er nødvendige for alle de neurologiske processer der gør, at vi kan kontrollere vores tænkning, følelser og adfærd, og er afgørende for at vi kan regulere vores handlinger og tage initiativ. I et australsk studie sammenlignede et forskerhold en gruppe musikere med epilepsi (n=35) og ikke-musikere med epilepsi (n=39) med en kontrolgruppe (n=33). Alle tre grupper gennemførte en række forskellige tests af alt lige fra musikalitet til generel intelligens, sprog og hukommelse. Forskerne fandt frem til at der er en sammenhæng mellem kognition, sygdomsstatus og at spille musik, og konkluderede at tidlig musikundervisning har en beskyttende effekt på sprog og eksekutivfunktioner.

Bird, J., Jackson, G. D. & Wilson, S. J. (2019). Music training is neuroprotective for verbal cognition in focal epilepsy. *Brain*, 142(7), 1973–1987.

Sang forbedrer gang: Gangfunktionen forværres hos personer med Parkinsonisme, og de får en ustabil gang med kortere skridtlængde. Ikke blot rytmisk stimulering forbedrer deres ganghastighed, men det gør musik også. I et studie blev tres +50årige, hvoraf halvdelen havde Parkinsons sygdom, testet på en række parametre med hensyn til gangfunktion mens de lyttede til ”Row, row, row your boat” eller de sang. Både musik og sang havde en positiv effekt på gangfunktion, dog bedst hvis deltagerne sang. Muligvis fordi det er udfordrende at skulle tilpasse sig en ekstern rytme, mens man går, og derfor nemmere at synge i sit eget tempo. Et interessant fund i dette studie var, at gangen blev mere jævn ved normalt eller hurtigt tempo, frem for langsomt tempo, hvis personen sang ’mentalt’ for sig selv efter at have lyttet til et vers med ”Row, row ...”. Der er således en række positive effekter af både musik og sang på gangfunktion for personer med Parkinsons, men især med en indre mental sang.

Harrison, E. C., Horin, A. P., & Earhart, G. M. (2019). Mental Singing Reduces Gait Variability More Than Music Listening for Healthy Older Adults and People With Parkinson Disease. *Journal of neurologic physical therapy: JNPT*. E-publikation før print.

I forbindelse med disse resultater skal det nævnes at et nyt meta-review i deres konklusion giver en stærk anbefaling af rytmisk auditiv cueing til genoptræning af gangfunktion og kropsholdning til en anden målgruppe, nemlig personer i rehabilitering efter apopleksi. I analysen indgik 38 studier med i alt 968 patienter.

Ghai, S., & Ghai, I. (2019). Effects of (music-based) rhythmic auditory cueing training on gait and posture post-stroke: A systematic review & dose-response meta-analysis. *Scientific reports*, 9(1), 2183.

En del undersøgelser bekræfter at musik kan berolige patienter før de skal opereres, eller når de vågner efter operation. Et studie fra Pennsylvania viser at musik virker lige så godt som bedøvende og angstdæmpende medicin før operation. En gruppe

patienter (n=77) lyttede til beroligende musik med noise-canceling-høretelefoner, mens en anden gruppe (n=80) fik en indsprøjtning med 1-2 mg Midazolam. Forskerne konkluderede at musik kan anvendes i stedet for Midazolam til reduktion af patienters angstniveau inden operation. Der er dog brug for mere forskning, fx om effekten er større hvis patienterne selv vælger musikken.

Graff V, Cai L, Badiola I, et al. (2019). Music versus midazolam during preoperative nerve block placements: a prospective randomized controlled study. *Anesthesiology & Critical Care*, 44, 796-799.

Review-artikler

Forrige undersøgelse påviste at musik er et alternativ til beroligende medicin ved bedøvelse inden operation. Det bør holdes op imod et systematisk review hvor en canadisk forskergruppe fandt frem til at der ikke er forskning der bekræfter at musik skulle kunne reducere behovet for bedøvende medicin hos en anden patientgruppe, nemlig voksne patienter som er kritisk syge. Ligeledes fandt de ingen undersøgelser der viser at musik kan reducere delir, eller har en effekt på børn eller nyfødte med kritisk sygdom. Reviewet viser at der mangler undersøgelser af musiks effekt i behandlingen af kritisk syge patienter.

Guerra, G. G., Almeida, L., Zorzela, L., King-Jones, S., Joffe, A. R., Hartling, L., ... & Canadian Critical Care Trials Group. (2019). Efficacy of music on sedation, analgesia and delirium in critically ill patients. A systematic review of randomized controlled trials. *Journal of critical care*.

Hvor der således mangler evidens for en bedøvende effekt af musik hos kritisk syge patienter, påviser et andet review positiv effekt af musikterapi til reduktion af angst og stress hos samme målgruppe. I reviewet indgik 11 studier og i alt 959 patienter.

Umbrello, M., Sorrenti, T., Mistrasletti, G., Formenti, P., Chiumello, D., & Terzoni, S. (2019). Music therapy reduces stress and anxiety in critically ill patients: a systematic review of randomized clinical trials. *Mi-nerva anesthesiologica*, 85(8), 886.

Andet

Forskergruppen på musikterapiuddannelsen afholdt 26-30 juni den 11. europæiske musikterapi-konference i Musikkens Hus i Aalborg (se omtale andetsteds i dette tidskrift). Ved denne lejlighed blev en ny udgave af uddannelsens grundbog udgivet med grundig gennemgang af teori, uddannelse, praksis og forskning i musikterapi.

Jacobsen, S. L., Pedersen, I. N. & Bonde, L. O. (Eds) (2019). *A Comprehensive Guide to Music Therapy, Theory, Clinical Practice, Research and Training*. 2. udgave. London: Jessica Kingsley.

Forskergruppen har ligeledes udgivet forskning om mentalisering, korsang, kultur-vitaminer, pædiatri, personafstemt interaktion og meget mere. Se samtlige bidrag på <https://vbn.aau.dk/da/organisations/musikterapi/publications/>